

بررسی نقش توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال مهارت آموزان مراکز فنی و حرفه ای با کمک تکنیک معادلات ساختاری (مطالعه موردی: فنی و حرفه ای استان سمنان)

(الهام قاسمیان)^۱

(صدیقه شاهانی)

(مرضیه میرزایی)

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال مهارت آموزان مراکز فنی و حرفه ای کشور بوده است. چراکه توسعه کارآفرینی نقش مؤثری در توسعه اقتصادی، اجتماعی، صنعتی و سیاسی هر کشور دارد و از سویی به عنوان مهم‌ترین راه کار رفع معضل بیکاری جوانان محسوب می‌شود. از آنجایی که مراکز فنی و حرفه ای یکی از زیرساخت‌های اساسی توسعه‌ی آموزش و مهارت هر کشور شمرده می‌شود بنابراین در این مطالعه قصد داریم تا بدانیم آیا اساساً توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال مهارت آموزان مؤثر است؟ یا خیر؟ روش تحقیق به کار گرفته شده در این پژوهش پیمایشی بوده که به منظور جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شده است که ضریب آلفای کرونباخ آن ۰.۸۷ به دست آمده است. که نشان از پایایی خوب آن دارد. جامعه آماری تحقیق را کلیه مدیران و کارشناسان و کارکنان مراکز فنی و حرفه ای استان سمنان تشکیل داده اند. روش نمونه‌گیری نیز براساس فرمول کوکران بوده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کمک تکنیک معادلات ساختاری (تحلیل عاملی) بوده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که توسعه کارآفرینی ۰.۶۸ بر اشتغال مهارت آموزان مراکز فنی و حرفه ای مؤثر بوده است.

کلید واژگان: توسعه کارآفرینی، مهارت آموزان، اشتغال، فنی و حرفه ای، معادلات ساختاری، تحلیل عاملی

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی گرایش مالی، مرکز آموزش فنی و حرفه ای خواهران سمنان، ۰۹۱۲۶۳۱۳۸۶۹ و elham29f@hotmail.com

The Role of Entrepreneurship Development on employment and vocational training centers with the help of structural equation modeling techniques (Case study: vocational semnan)

(elham ghasemian)

(sedighe shahani)

(marziyeh mirzaei)

Abstract

The aim of this study was to investigate the role of entrepreneurship development, much of global employment and vocational training centers Ast.chrakh entrepreneurship development was instrumental in developing the country's economic, social, political and industrial country and from side to approach the problem of youth unemployment. Since the centers of technical and vocational education and skill development of each country is considered one of the basic infrastructure, so in this study, we aimed to determine whether the development of entrepreneurship on employment training is effective? Or not? Vocational centers in Semnan province was formed .sampling based on Cochran formula and data analysis techniques with structural equation (factor analysis) was ۰.۶۸. Results showed that the entrepreneurship development employment and vocational training centers have been effective.

Development of entrepreneurship, training, employment, vocational, structural equation, factor analysis

مقدمه

کارآفرینی می‌تواند نقش مهمی را در سرعت بخشیدن توسعه اقتصادی یک کشور ایفا کند. در کشورهای در حال توسعه نقش کارآفرینی در ارتباط با ایجاد فرصت‌های خود اشتغالی و کاهش درصد بیکاری می‌تواند به مراتب مهمتر از کشورهای توسعه یافته باشد. در این راستا برخی از موسسات اعم از دولتی و غیر دولتی اقدام به تاسیس مراکزی نمودند تا بتوانند آموزشهای لازم را به جوانان بدهند تا در فعالیتهای کارآفرینی شرکت نمایند و شغل مورد نظر خود را انتخاب نمایند. در طول زمان، برخی از دانشگاهها و مراکز فنی و حرفه‌ای در امر کارآفرینی و برنامه ریزیهای مربوطه توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی داشته‌اند تا کارورزان و دانشجویان را با فضای کارآفرینی و صنعتی کشور آشنا سازند. ولی نقش کارآفرینان در این مراکز کم رنگ و یا کمتر دیده شده که لازم است دانشوران و دانش پژوهان به نقش توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال توجهی خاص نمایند (وکیل‌الریایا، ۱۳۹۲).

آموزشهای فنی و حرفه‌ای^۱ (آموزشهای مهارتی) به دلیل توأم نمودن آموزشهای نظری و عملی از توانایی زیادی در تشکیل سرمایه انسانی و تربیت کارگر دانش مدار^۲ برخوردار می‌باشند (سلیمی فر و مرتضوی، ۱۳۸۴). دانش‌آموخته‌گان نظام های مهارت آموزی با آموزشهای تقاضا محور، کارگشا، کارآمد و کارآفرین روبرو می‌باشند. چون این آموزشها برخواسته از نیازهای شغلی است لذا توانایی و مهارت دانش‌آموختگان را در انجام صحیح کارها افزایش می‌دهد (اسفند فر و همکاران، ۱۳۹۱). همچنین در سال‌های اخیر، موسسات آموزشی در حال تمرکز و رسمیت بخشیدن به اطلاعات مربوط به کارآفرینی هستند و افراد می‌توانند مهارت‌های کارآفرینی را آموزش ببینند (هزار جریبی، ۸۴، ص ۹). همچنین کارآفرینان منابع را به حوزه‌هایی که دارای بهره‌وری بالاتر هستند تغییر مکان میدهند. کارآفرینان همان کسانی هستند که با ویژگی‌های دنیای امروز سازگار می‌باشند، پس برای رشد و توسعه اقتصادی، بقا و تداوم فعالیت‌ها به این افراد نیازمندیم. از این رو اطلاق اصطلاح موتور توسعه به کارآفرینان چندان اغراق آمیز نیست (دافی و همکاران^۳، ۱۹۹۴، به نقل از مقیمی، ۱۳۸۳: ۷۱). لذا با توجه به مطالب گفته شد مسئله اساسی پژوهش حاضر آن است که اولاً توسعه کارآفرینی چه تاثیری بر میزان اشتغال مهارت‌آموختگان فنی و حرفه‌ای دارد؟ ثانیاً این اثرگذاری به چه میزان است؟

از سویی دیگر کشور های مختلف با اهداف متفاوتی به کارآفرینی و توسعه فعالیت‌های کارآفرینانه می‌نگرد. برخی از کشورها، کارآفرینی را به خاطر اشتغال‌زایی توسعه می‌دهند در حالی که بعضی از دیگر جوامع آن را به عنوان ابزاری برای کسب و بهبود مزیت‌های بین‌المللی و افزایش بهره‌وری تلقی می‌کنند (داویس، ۲۰۰۸، ص ۹). در واقع تعریف عملیاتی "کارآفرینی" را که یک کشور انتخاب می‌کند، بستگی به ماهیت اهداف و سیاست‌های ملی دارد. اگر سیاست‌گذاران علاقمند به اشتغال‌زایی باشند، ممکن است بر شاخص‌هایی تمرکز کنند که به طور مستقیم به اشتغال و مانند خود اشتغالی یا ایجاد شرکت جدید مربوط بوده در حالی که اندازه یا نرخ رشد شرکت‌های به هیچ وجه مورد توجه قرار ندهند. اما اگر تمرکز اصلی و اهداف و سیاست‌های ملی، ایجاد و کسب مزیت رقابتی و یا رشد بهره‌وری شرکت‌ها باشد، کانون توجه شاخص‌های اندازه‌گیری کارآفرینی تمایز شرکت‌های با رشد بالا (شرکت‌های نوآور) از شرکت‌هایی که چنین نیستند، خواهد بود. در چنین مواردی، شرکت‌هایی که اساساً کارآفرینی ندارند (خود اشتغالی) یا حتی شرکت‌های بسیار کوچک با رشد بالا، از قلمرو کارآفرینی خارج می‌شوند. برای مثال، در ایالات متحده، ایجاد شرکت‌های جدید، فعالیت مرسوم و رایجی است و تلاش می‌شود که تنها ایجاد شرکت جدید و ناب اندازه‌گیری شوند. اما در فرانسه، در حالی که ایجاد شرکت‌های جدید به دقت اندازه

^۲- Vocational and Technical Eduactions

^۴- Knowledge-Worker.

^۳ Dunphy & Herbing & Golden

گیری می‌شود، اما چون ویژگی رشد و پایداری شرکت‌ها مهم است و شرکت‌های تثبیت شده نسبت به شرکت‌های کاملاً جدید برتری دارند، ارزیابی هر دو نوع کسب و کارها، ارزشمند بوده و مورد توجه قرار می‌گیرد (داوینس، ۲۰۰۸، ص ۵۰). ژوزف شومپیتر کارآفرین را نیروی محرکه اصلی در توسعه اقتصادی و نقش وی نوآوری یا ایجاد ترکیب‌های تازه از مواد دانست، وی نقش مدیران و افرادی که کسب و کار ایجاد می‌کنند را از مفهوم کارآفرین جدا نمود. از دیدگاه وی هر کدام از فعالیت‌های زیر کارآفرینی است: ارائه کالایی جدید، ارائه روش جدید در فرآیند تولید، گشایش بازاری تازه، یافتن منابع جدید و ایجاد هرگونه تشکیلات جدید در صنعت، شومپیتر نوآوری را ملاک کارآفرینی می‌داند و کار یک کارآفرین را تخریب خلاق می‌داند. موضوعی که درباره اهمیت کارآفرینی و ارتباط مستقیم آن با اعتلای ملی یک جامعه باید جدی تلقی شود، آن است که به رغم همه‌ی اهمیتش در جامعه‌ی ایران متأسفانه مورد غفلت واقع شده و به آن توجه درخور نشده است. معمولاً واژه کارآفرینی با ایجاد شغل و کسب و کار مترادف شده است. در حالی که اشتغال یکی از آثار کارآفرینی است. ممکن است فعالیت‌های کارآفرینانه اشتغال ایجاد نکند اما تولید ثروت کند و یا به دانایی بیافزاید. کشورهای پیشرفته صنعتی خیلی سریع توانستند نقش کارآفرینان را در توسعه اقتصادی کشف کنند و به دنبال توسعه و ترویج کارآفرینی باشند (اکبری، ۱۳۸۰، ص ۱۷۱).

ژوزف شومپیتر معتقد است کارآفرین فردی است که ترکیبات جدیدی را در تولید ایجاد می‌کند و کارآفرینی عبارت است از عرضه‌ی کالایی جدید، روشی جدید در فرآیند تولید، ایجاد بازاری جدید، یافتن منابع جدید و ایجاد هرگونه تشکیلات جدید در کسب و کار. ووسپر: کارآفرینان افرادی هستند که رقابت را افزایش می‌دهند، به دنبال فرصت‌های مناسبی اند تا در محیط بازار، نیازهای برآورده نشده را برآورده کنند و عقاید جدید را خلق و اجرا کنند. استیونسن می‌گوید: کارآفرینی عبارت است از پیگیری فرصتها بدون توجه به معنایی که در کنترل اند. پارتستون: کارآفرینی رفتاری مدیریتی است که فراتر از ظرفیت‌های افراد به طور دائم از فرصت‌ها برای دستیابی به نتایج، بهره‌برداری می‌کند. تامپسون: کارآفرینی موقعیت‌یابی و بهره‌برداری از فرصت‌هاست. استونر: کارآفرین کسی است که کسب و کار مخاطره‌آمیز جدید و سازمان جدیدی را بنیان‌گذاری می‌کند (پور داریانی، مقیمی، ۱۳۸۵). در واقع مفهوم کارآفرینی بر ایجاد کسب و کارهای جدید و رشد کسب و کارهای موجود تمرکز می‌کند (وود^۱، ۲۰۱۱). بنابراین، با توجه به موارد فوق ضرورت دارد که پژوهشی با عنوان بررسی نقش توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال مهارت‌آموزان مراکز فنی و حرفه‌ای سمنان صورت گیرد. تا بدین ترتیب با تعیین میزان اثربخشی توسعه کارآفرینی بر میزان اشتغال مهارت‌آموزان بتوانیم به مدیران و برنامه‌ریزان در جهت کاهش معضل بیکاری و ضرورت شرکت افراد در دوره‌های فنی و حرفه‌ای یاری رسانیم. در ادامه به مروری بر ادبیات تحقیق می‌پردازیم:

در پژوهشی تحت عنوان "شناسایی و اولویت‌بندی عوامل موثر در توسعه کارآفرینی سازمانی کسب و کارهای دانش بنیان مستقر در پارک علم و فناوری گیلان" توسط فیروزپور با فرمول نمونه‌گیری کرجسی و مورگان محاسبه شده و روایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰.۸۹٪ به دست آمد، و نشان داده شد در توسعه‌ی کارآفرینی سازمانی شرکت‌های دانش بنیان مستقر در پارک علم و فناوری گیلان به ترتیب عوامل رفتاری، عوامل محیطی، عوامل ساختاری دارای بالاترین میزان تاثیرگذاری هستند. پس از رتبه‌بندی عوامل شناسایی شده، عوامل "تعهد و وفاداری اعضا نسبت به شرکت"، "سیاست‌های تشویقی و حمایتی دولت (تسهیلات بانکی ارزان)" و "پوشش‌های حمایتی مانند بیمه، ریسک سرمایه‌گذاری" با رتبه میانگین ۲۱.۴۸، ۲۱.۹۷، ۲۱.۰۸ به عنوان موثرترین عامل شناخته شده و کم‌اهمیت‌ترین عامل "برگزاری سمینار و کارگاه کارآفرینی و خلاقیت" با رتبه میانگین ۱۲.۳۰ به دست آمد. در پژوهشی دیگر اکبرپور دباغی، ۱۳۸۸، در مقاله‌ای با عنوان "بررسی نقش تعاون در توسعه کارآفرینی: مطالعه موردی شرکت‌های تعاونی استان آذربایجان شرقی" در نتایج تحقیق خود نشان می‌دهد که پنج شاخص (برون سازمانی) شامل ۳۳ عامل، از دیدگاه ۳ گروه جامعه آماری، با شدت تأثیر زیاد، به عنوان عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی ذکر شده‌اند. به اعتقاد دو گروه از جامعه آماری یعنی مدیران شرکت‌های تعاونی و مدیران و کارشناسان ادارات

^۱ Wood

تعاون استان، عملکرد تعاون (وضعیت موجود) از نظر این ۵ شاخص در حد متوسط به پایین ارزیابی شده است. همچنین براساس نتایج به دست آمده، از بین شاخص های پنجگانه، دو عامل سیاستگذاری و برنامه‌ریزی و تسهیلات و کمک های مالی و غیرمالی دارای بیشترین تأثیر بوده‌اند. همچنین براساس اطلاعات به دست آمده، عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر توسعه کارآفرینی - که با ۲۹ عامل مورد سنجش قرار گرفتند- از نظر شرکت های تعاونی با میانگین امتیازاتی بیشتر از حد توسط (۵/۲) به عنوان عوامل تأثیرگذار معرفی گردیدند. نتایج بررسی عملکرد یا نقش بالفعل اداره کل تعاون استان آذربایجان شرقی نیز حاکی از آن است که این اداره طی پنج سال اخیر (۱۳۸۲-۸۶) با ایجاد نزدیک به ۲۰۰۰۰ شغل جدید و جذب ۴/۳۲۳ میلیون ریال سرمایه و ایجاد ۲۴۱۰ تعاونی، موفق عمل نموده است. با توجه به جایگاه خطیر بخش تعاون در ایجاد فرصت های مناسب برای کسب و کارهای کوچک و متوسط در سرتاسر کشور به نظر می‌رسد این بخش می‌تواند از طریق آموزش ها و مهارت های تعاونی و اشاعه فرهنگ تعاون و همکاری گروهی، نقش اساسی در توسعه کارآفرینی خلاق در سطح کشور و استان ایفا نماید. ترکی زاده به همراهی پورقاز به بررسی عوامل موثر در توسعه کارآفرینی سازمانی از دیدگاه کارآفرینان در سازمان آموزش و پرورش مبادرت ورزیده اند و هدف تحقیق خود بر این نکته معطوف داشته اند که عوامل موثر در توسعه کارآفرینی از دیدگاه کارآفرینان سازمان آموزش و پرورش کرمان چیست. این محققین ۲۴۰ نفر را به عنوان جامعه مورد بررسی خود قرار داده اند که ۱۰۸ نفر از آنها را به صورت تصادفی به عنوان نمونه مورد بررسی قرار داده اند. روش تحقیق این پژوهش طبق سندهای موجود و انتشار یافته از مراجع رسمی پیمایشی معرفی شده است. از نتایج برجسته این تحقیق می‌توان به این نکته اشاره نمود که عوامل فردی، گرایش به خلاقیت در فرد، ریسک‌پذیری فرد، حس نیاز به کسب موفقیت در فرد، برخورداری از کنترل درونی، برخورداری از قدرت تحمل ابهام در توسعه کارآفرینی سازمانی در سازمان آموزش و پرورش از دیدگاه کارآفرینان عواملی مؤثر هستند. و عامل نیاز به استدلال عاملی کم اثر محسوب می‌گردد. همین‌طور عواملی محیطی شامل آموزش، حمایت مالی، حمایت قانونی و خط مشی و سیاست‌گذاری های دولت از عوامل تأثیرگذار در توسعه کارآفرینی سازمانی در این سازمان شناخته شدند (ترکی زاده و پورقاز، ۱۳۸۹). عربیون و همکاران، ۱۳۸۹، "شناسایی و اولویت بندی شاخص های تعیین کننده کارآفرینی کسب و کارها" نتیجه: توسعه ی کارآفرینی در فعالیت های اقتصادی و کسب و کار فرایندی است که نقش حیاتی در تداوم، رشد و توسعه ی ملی کشورها ایفا می‌کند. از این رو توسعه ی چارچوبی برای ارزیابی سطح کارآفرینی فعالیت ها به منظور ایجاد بستر و جو مناسب برای حمایت های منطقی از کارآفرینی و کارآفرینان ضروری است. این پژوهش، با هدف شناسایی و اولویت بندی شاخص های تعیین کننده ی سطح کارآفرینی کسب و کارها در راستای بهبود هماهنگی در تحقیق های کارآفرینی انجام شده است. ابتدا با مرور ادبیات تحقیق و مصاحبه با صاحب نظران، شاخص های سطح کارآفرینی فعالیت ها و هم چنین گویه های سنجش هر شاخص تدوین شد، که این شاخص ها و گویه ها با مقایسه های زوجی به روش فرایند تحلیل سلسله مراتبی در معرض قضاوت متخصصان قرار گرفت. سپس، با نظرسنجی از کارآفرینان برتر، ابتدا رتبه و اولویت هر کدام از گویه های شاخص های مدنظر تعیین و سپس میزان کارآفرینی فعالیت های کسب و کار آن ها تعیین شد. نتایج اولویت بندی شاخص ها به روش تحلیل سلسله مراتبی نشان داد که؛ شاخص های نوآوری، فرصت کارآفرینی، رشد فعالیت، خطرپذیری، برنامه ی کسب و کار، سطح اشتغال زایی، اهمیت فعالیت در توسعه ی منطقه و در نهایت نرخ اثرگذار کارآفرینی به ترتیب در تعیین سطح کارآفرینی کسب و کارها بیش ترین اهمیت را داشته‌اند. نتایج ارزیابی سطح کارآفرینی پاسخ گویان نیز نشان داد که سطح کارآفرینی فعالیت های کسب و کار بیش تر آن ها در سطح متوسط بوده است. هوارد (۲۰۰۴) در پژوهشی با عنوان «تأثیر توسعه قابلیت های کارآفرینی (استقلال طلبی، ریسک‌پذیری، انگیزه پیشرفت، کنترل درونی، اعتماد به نفس و خلاقیت) بر کارآفرینی در پی هدف تعیین میزان تأثیر این قابلیت ها بر کارآفرینی در بین دانش آموزان بوده است. پژوهش به روش پیمایشی و جامعه آماری ۴۵۰ نفر از دانش آموز بوده و ابزار گردآوری داده ها پرسشنامه بوده است. نتایج پژوهش حاکی

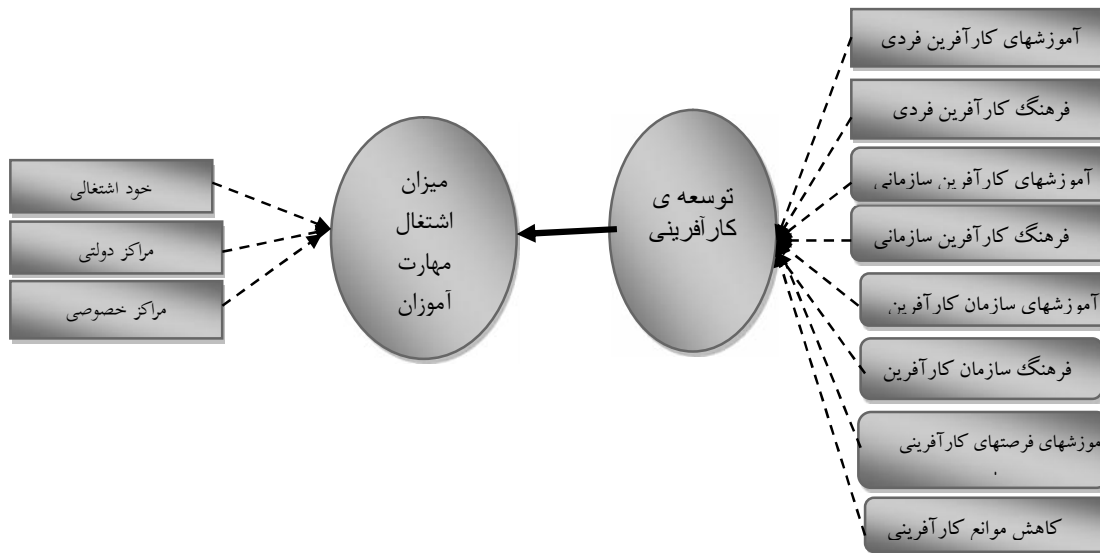

از آن است که بین استقلال طلبی، ریسک‌پذیری، انگیزه پیشرفت، کنترل درونی، اعتماد به نفس و خلاقیت دانش آموزان و میزان کارآفرینی رابطه وجود دارد (نقل از روپک^۱، ۲۰۰۴).

روش شناسی تحقیق

روش تحقیق از نوع پیمایشی و مبتنی بر پرسشنامه بوده است. به منظور پاسخ‌گویی به سوالات پرسشنامه ای طراحی شد. اعتبار پرسشنامه با استفاده از روش محتوایی و پایایی آن با استفاده از تعیین ضریب آلفای کرونباخ انجام شد. از آنجا که مقدار محاسبه شده برای این ضریب ۰.۸۷ می باشد، پرسشنامه مورد استفاده در سطح ۰.۹۵٪ از قابلیت اعتماد برخوردار می باشد. که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی- طبقاتی بین نمونه انتخاب شده توزیع گردید. بنابراین تعداد ۲۰۲ نفر از جامعه ای به حجم بالغ بر ۴۲۸ نفر که از دوره های مختلف فنی و حرفه ای استفاده کرده بودند، با کمک فرمول کوکران انتخاب گردیدند. و به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از آزمون همبستگی پیرسون و تکنیک معادلات ساختاری بهره برده شد.

با توجه به مسائل مطرح شده و بنابر مطالعه تحقیق و نظر کارشناسان و خبرگان امر و طبق مدل مفهومی تحقیق برای توسعه کارآفرینی ۸ مولفه اصلی، شامل: توسعه آموزش شناسایی فرصتهای کارآفرینی، کاهش موانع کارآفرینی، توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی، توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی، توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی، توسعه آموزشهای کارآفرینی سازمانی، توسعه فرهنگ کارآفرینی سازمانی، توسعه آموزشهای سازمان کارآفرین، توسعه فرهنگ کارآفرین، توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین، و برای متغیرمیزان اشتغال مهارت آموزان سه بعد اصلی شامل: خود اشتغالی مهارت آموزان، اشتغال در مراکز خصوصی و اشتغال در مراکز دولتی در نظر گرفته شد. بنابر این نمودار شماره ۱-۳ به عنوان مدل شاخصهای تحقیق ترسیم می گردد.

نمودار ۱. مدل مفهومی تحقیق

^۱-Ropke

در این قسمت از تحقیقمان می‌خواهیم بدانیم، که میزان وابستگی میان این متغیرها چگونه است؟ و آیا هیچ رابطه ای میان این متغیرها وجود دارد یا خیر؟ و رابطه میان شاخصهای این دو متغیر (متغیر مستقل، وابسته) چگونه است؟ بنا بر این برای رسیدن به پاسخ سوالاتمان از تکنیک معادلات ساختاری بهره جسته ایم.

یافته ها

جدول شماره ۱. نتایج آزمون کولموگروف- اسمیرنوف در مورد توزیع داده های نمونه آماری

پارامتر	میانگین	انحراف معیار	سطح معنی داری
توسعه آموزش سازمان کارآفرین	۳.۲۹	۰.۳۰	۰.۹۱
توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی	۳.۸۰	۰.۸۷	۰.۳۱
توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی	۳.۸۲	۰.۰۸	۰.۹۳
توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی	۳.۹۰	۰.۱۹	۰.۹۲
توسعه فرصتهای کارآفرینی در محیط	۴.۲۳	۰.۱۲	۰.۵۸
توسعه آموزشهای کارآفرینی سازمانی	۳.۸۹	۰.۰۷	۰.۹۹
کاهش موانع کارآفرینی	۴.۱۸	۰.۰۴	۰.۹۶
توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین	۳.۲۸۲	۰.۳۱	۰.۹۲
کل پرسشنامه	۳.۷۹۹	۰.۲۵	۰.۸۱

همان طور که در جدول شماره ۱. ملاحظه می‌شود سطح معنی داری در مورد تمامی متغیرها و نیز کل سؤالات پرسشنامه، از سطح خطا (۰/۰۵) بزرگتر است. لذا فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. به عبارت دیگر در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که داده های مربوط به نمونه های آماری از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند. بنابراین از آزمون همبستگی پیرسون که جز آزمونهای پارامتریک است استفاده شده است. ضریب همبستگی پیرسون باید بین $+1$ و -1 باشد، و سطح معنی داری آن از مقدارپیش فرض در اینجا (۰/۰۵) کمتر باشد و الا هیچ وابستگی وجود ندارد.

فرض صفر (H_0): بین دو متغیر همبستگی وجود ندارد.

فرض بدیل یا ادعای آزمون (H_1): بین دو متغیر همبستگی وجود دارد.

اگر مقدار معناداری کوچکتر از سطح خطا (۰/۰۵) باشد فرض صفر رد می‌شود.

در جدول شماره ۲. ضریب همبستگی و سطح معناداری متغیرهای مستقل و وابسته آمده است

جدول شماره ۲. خلاصه بررسی همبستگی متغیرهای تحقیق با کمک آزمون پیرسون

مولفه ها	سطح معناداری	ضریب همبستگی	نتیجه
توسعه فرصتهای کارآفرینی در محیط	۰.۰۰۰	۰.۶۸	همبستگی دارد
کاهش موانع کارآفرینی	۰.۰۰۰	۰.۶۲	همبستگی دارد

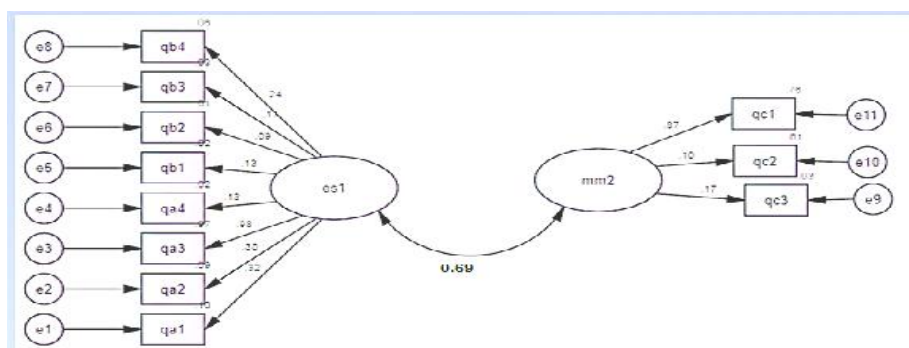
توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی	۰.۰۰۰	۰/۵۹	هستگی دارد
توسعه آموزشهای کارآفرینی سازمانی	۰.۰۰۰	۰/۵۲	هستگی دارد
توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی	۰.۰۰۰	۰.۴۹	هستگی دارد
توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی	۰.۰۰۰	۰.۴۷	هستگی دارد
توسعه آموزشهای سازمانی کارآفرین	۰.۰۰۰	۰.۳۹	هستگی دارد
توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین	۰.۰۰۰	۰/۳۷	هستگی دارد

نتایج آزمون تحلیل عاملی تائیدی

جدول شماره ۳. نتایج آزمون کیسرو بارتلت

آزمونهای کفایت نمونه برای تحلیل عاملی	مقدار به دست آمده	شرط کفایت نمونه	نتیجه
آزمون KMO	۰.۷۶	> ۰.۷۰	مناسب است
آزمون معناداری بارتلت	۰.۰۰۰	< ۰.۰۵	مناسب است

همانطور که مشاهده می کنید و مطابق جدول شماره (۳) مقدار آزمون KMO برابر ۰.۷۶ و سطح معناداری آزمون بارتلت صفر است که هر دو آنها نشان از مناسب بودن داده ها برای تحلیل عاملی دارند. در این مرحله جهت بررسی معنی داری مدل تحقیق و پاسخ به سوالات و بررسی فرضیات پژوهش از مدل معادلات ساختاری استفاده گردیده است. مدل تحلیل عاملی تائیدی (ضرایب استاندارد یا بار عاملی) برای شاخص های تحقیق در نمودار شماره ۲. آمده است. با استفاده از این مدل به پرسش اصلی تحقیق پاسخ داده خواهد شد. قدرت رابطه بین عامل (متغیر پنهان) و متغیر قابل مشاهده بوسیله بار عاملی نشان داده می شود. بار عاملی مقداری بین صفر و یک است. اگر بار عاملی کمتر از ۰/۲ باشد رابطه ضعیف در نظر گرفته شده و از آن صرف نظر می شود. بار عاملی بین ۰/۲ تا ۰/۶ قابل قبول است و اگر بزرگتر از ۰/۶ باشد خیلی مطلوب است.

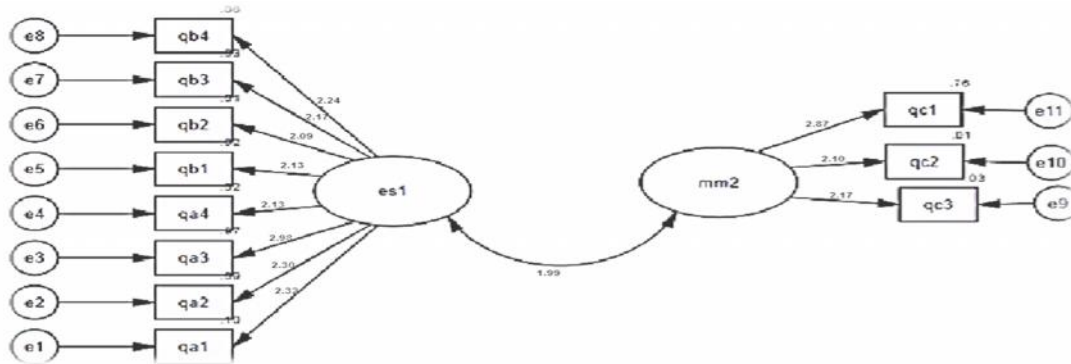

نمودار شماره ۲. مدل تحلیلی عاملی تائیدی برای متغیرهای وابسته و مستقل تحقیق (ضرایب استاندارد یا بار عاملی) همانطور که در نمودار شماره ۲. مشاهده می کنید بین دو متغیر مستقل تحقیق (توسعه کارآفرینی ۸ گانه) و مولفه های سه گانه متغیر وابسته تحقیق (میزان اشتغال) رابطه وجود دارد. بنابراین براساس مدل استاندارد تحلیل عاملی (بارهای عاملی) میان دو متغیر ۰.۶۹ رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۴. بررسی روابط میان متغیرهای تحقیق

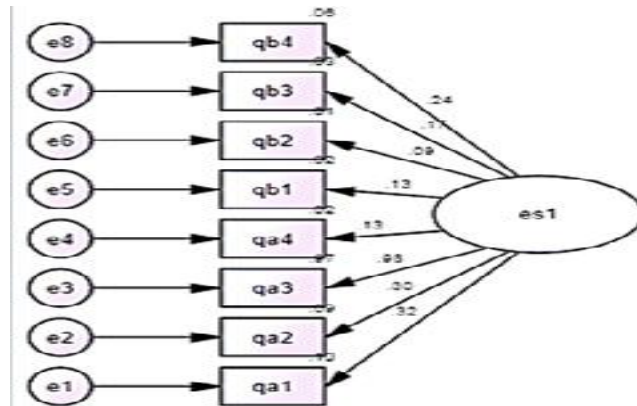
متغیرها	میزان بار عاملی	معیار مقبولیت رابطه	تأیید یا رد رابطه
توسعه ی کارآفرینی با میزان اشتغال مهارت آموزان	۰.۶۹	$۰.۶۰ < ۰.۶۹$	رابطه قوی وجود دارد

نمودار شماره ۴. مدل تحلیلی عاملی تأییدی برای متغیرهای تحقیق

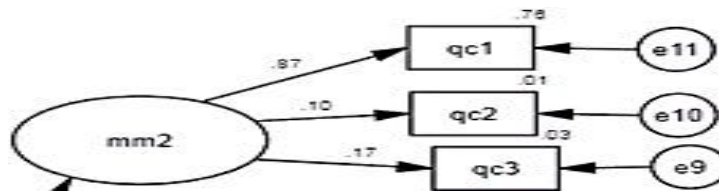
(مدل غیر استاندارد یا ضرایب معناداری)

همانطور که در نمودار شماره ۴. مشاهده می کنید ضرایب معناداری ۱.۹۹ می باشد که بزرگتر از ۱.۹۶+ می باشد. لذا وجود رابطه معنادار میان متغیرهای تحقیق تأیید میگردد.

نمودار شماره ۵. بارهای عاملی (ضرایب استاندارد مربوط به مولفه های توسعه کارآفرینی)

همانطور که از نمودار ش. ۵. مشخص می شود در میان زیر مولفه های هشت گانه توسعه کارآفرینی بیشترین تاثیر بر استفاده از توسعه کارآفرینی را به ترتیب توسعه فرصت‌های کارآفرینی در محیط با ضریب ۰.۹۳، کاهش موانع کارآفرینی با ۰.۳۲، توسعه آموزش‌های کارآفرینی فردی با ۰.۳۰، توسعه آموزش‌های کارآفرینی سازمانی با ۰.۲۴، توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی با ۰.۱۷، توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی با ۰.۱۳، توسعه آموزش‌های سازمانی کارآفرین با ۰.۱۳، توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین با ۰.۰۹ بر عهده دارند.

نمودار شماره ۶. بارهای عاملی (ضرایب استاندارد مربوط به مولفه های اشتغال مهارت آموزان) همانطور که از نمودار ش.۶. مشخص می شود در میان زیر مولفه های سه گانه میزان اشتغال مهارت آموزان بیشترین تاثیر بر میزان اشتغال مهارت آموزان را به ترتیب خود اشتغالی با ضریب تاثیر ۰.۸۷ و میزان استخدام در مراکز خصوصی با ۰.۱۷ و میزان استخدام در مراکز دولتی ۰.۱۰ دارد. در ادامه به بررسی آزمونهای برازش مدل می پردازیم:

جدول ش.۵. شاخص های نیکویی برازش مدل

اختصار نام شاخص برازش	نام شاخص برازش	معیار مقبولیت	آماره مدل شاخص های اثر بخشی
RMSEA ^۱	آزمون انحراف هر درجه آزادی	RMSEA > ۰.۱۰	۰.۹۸
NFI ^۲	شاخص نرم شده برازندگی	NFI < ۰.۹۰	۰.۹۴
CFI ^۳	شاخص برازندگی تطبیقی	CFI < ۰.۹۰	۰.۹۴
CMIN	شاخص برازش کای اسکوئر	CMIN < ۱	۱.۴۹
PRATIO	شاخص برازندگی نسبت اقتصاد	PRATIO > ۱	۰.۳۳

بحث و نتیجه گیری

براساس نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف در مورد هر ۸ متغیر اصلی تحقیق، توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی ۰.۹۱، توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی ۰.۳۱ توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی ۰.۹۳، توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی ۰.۹۲، توسعه فرصتهای کارآفرینی در محیط ۰.۵۸، توسعه آموزشهای کارآفرینی سازمانی ۰.۹۹، کاهش موانع کارآفرینی ۰.۹۶، توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین ۰.۹۲، و کل پرسشنامه ۰.۸۱، بزرگ تر از ۰/۰۵ می باشند. پس با اطمینان ۰/۹۵ می توان گفت که آنها از ویژگی نرمال بودن تبعیت می کنند. بنابراین می توان از آزمونهای پارامتریک برای تحلیل آنها استفاده نمود. لذا از آنجا که مقدار معناداری بزرگتر از سطح خطا (۰/۰۵) بدست آمده است. دلیلی برای رد فرض صفر وجود ندارد و توزیع داده ها نرمال است. لذا با توجه به نرمال بودن توزیع داده ها از آزمون پیرسون استفاده شده است. که نتیجه به صورت زیر است:

- فرضیه اول: توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۴۷ تاثیر دارد.
- فرضیه دوم: توسعه آموزشهای کارآفرین فردی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۵۲ تاثیر دارد.
- فرضیه سوم: توسعه فرصتهای کارآفرینی در محیط بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۶۸ تاثیر دارد.
- فرضیه چهارم: کاهش موانع کارآفرینی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۶۲ تاثیر دارد.
- فرضیه پنجم: توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۵۹ تاثیر دارد.
- فرضیه ششم: توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۳۷ تاثیر دارد.

^۱ Root Mean Squarer or of Approximation

^۲ Normal Fit Index

^۳ Comparative Fit Index

- فرضیه هفتم: توسعه آموزشهای سازمانی کارآفرین بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۳۹ تاثیر دارد.

- فرضیه هشتم: توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی بر اشتغال مهارت آموزان ۰.۴۹ تاثیر دارد.

نتیجه آزمون کفایت نمونه تحلیل عاملی: مقدار آزمون KMO برابر ۰.۷۶ و سطح معناداری آزمون بارتلت صفر است که هر دو آنها نشان از مناسب بودن داده ها برای تحلیل عاملی دارند. همچنین در میان زیر مولفه های هشت گانه توسعه کارآفرینی بیشترین تاثیر بر استفاده از توسعه کارآفرینی را به ترتیب توسعه فرصتهای کارآفرینی در محیط با ضریب ۰.۹۳، کاهش موانع کارآفرینی با ۰.۳۲، توسعه آموزشهای کارآفرینی فردی با ۰.۳۰، توسعه آموزشهای کارآفرینی سازمانی با ۰.۲۴، توسعه فرهنگ کارآفرینی فردی با ۰.۱۷، توسعه فرهنگ کارآفرین سازمانی با ۰.۱۳، توسعه آموزشهای سازمانی کارآفرین با ۰.۱۳، توسعه فرهنگ سازمان کارآفرین با ۰.۰۹ برعهده دارند. در میان زیر مولفه های سه گانه میزان اشتغال مهارت آموزان بیشترین تاثیر بر میزان اشتغال مهارت آموزان را به ترتیب میزان وجه نقد درمیزان اشتغال مهارت آموزان با ضریب تاثیر ۰.۸۷، سهولت در کنترل میزان اشتغال مهارت آموزان ۰.۱۷ و بر سرعت و تعداد گردش مالی درمیزان اشتغال مهارت آموزان ۰.۱۰ تاثیر گذار است.

جدول شماره ۶: نتیجه آزمون فرضیه اصلی تحقیق

از متغیر مستقل	بر متغیر وابسته	ضریب استاندارد شده	اعداد معناداری (value t)	تایید یا رد فرضیه
توسعه کارآفرینی	میزان اشتغال مهارت آموزان	۰.۶۹	۱.۹۹	تایید

بنابر جدول شماره ۶. از آنجا که ضریب استاندارد (بار عاملی) بالاتر از ۰.۶ بوده و ضریب معناداری بزرگتر از ۱.۹۶ می باشد لذا فرضیه اصلی تحقیق مبنی بر وجود یک رابطه مثبت معنادار و اثربخش میان دو متغیر تحقیق تأیید می گردد. اما متاسفانه تا به حال پژوهشی که کاملاً مرتبط به عنوان تحقیق باشد انجام نشده لذا نمیتوانیم تبادل نظر نماییم.

منابع

- احمد پورداریانی، محمود (۱۳۷۶) ، کارآفرینی استراتژیک مناسب برای افزایش بهره وری، مجله تدبیر، -۳۲ شماره ۷۷، صص
- احمد پورداریانی، محمود (۱۳۸۰) ، کارآفرینی : تعاریف، نظرات و الگوها، شرکت پردیس ۵۷ ، چاپ سوم.
- دیویس، کیت و نیواستورم، جان (۱۳۷۵): رفتار انسانی در کار «رفتار سازمانی»، مترجم: محمد علی طوسی، تهران: مرکز آموزش دولتی.
- مقیمی، سید محمد (۱۳۸۴) ، "کارآفرینی در سازمان های دولتی" ، انتشارات فراندیش، چاپ اول
- مقیمی، محمدی و احمد پور داریانی، محمود (۱۳۸۷): آموزش کارآفرینی در کسب و کارهای کوچک و متوسط ایران: نیازها و راهکارها، فصل نامه توسعه کارآفرینی سال اول، شماره اول، صص ۲۰۷ الی ۲۴۵.
- اسفندفرد سید محمود . فاطمی راد ، محمدحسن. چراغی، احسان. ۱۳۹۱، نقش مؤثر آموزش های علمی کاربردی در توسعه ی اشتغال هفته نامه جامع دانشگاه جامع علمی کاربردی.
- سلیمی فر، مصطفی. مرتضوی، سعید. ۱۳۸۴، سرمایه انسانی و کارآفرینی در رویکرد فنی و حرفه ای (مورد مطالعاتی خراسان)، مجله علمی پژوهشی، دانش و توسعه، شماره ۱۷،

-عربیون، ابوالقاسم ، عبدالله زاده، غلامحسین ، شریف زاده ،ابوالقاسم ، محسنی، احمد، تابستان ۱۳۸۹ " شناسایی و اولویت بندی شاخص های تعیین کننده کارآفرینی کسب و کارها" فصلنامه توسعه کارآفرینی ، سال دوم، شماره ۸ -مقیم، سید محمد (۱۳۸۳) ، "کارآفرینی در نهادهای جامعه مدنی پژوهش در سازمان های غیر دولتی (NGOs)" انتشارات دانشگاه تهران و مرکز کارآفرینی دانشگاه تهران.

-مقیم، سید محمد (۱۳۸۴) ، "کارآفرینی در سازمان های دولتی" ، انتشارات فراندیش، چاپ اول -مقیم، سید محمد (۱۳۸۵) ، "سازمان و مدیریت، رویکردی پژوهشی، انتشارات ترمه، چاپ چهارم.

-هزار جریبی، جعفر (۱۳۸۴) ، "کارآفرینی" ، انتشارات پژوهشکده امور اقتصادی، چاپ اول

منابع انگلیسی

- Ferreira, J. (۲۰۰۲): Corporate Entrepreneurship: a Strategic and Structural Perspective, International Council for Small Business, ۴۷th World Conference.
- Schumpeter, J.A. (۱۹۳۴). The theory of economic development. Cambridge, MA: Harvard University Press
- Schumpeter, J.A. (۱۹۳۴), the theory of economic development, Harvard University Press, Cambridge, MA
- Kirzner, I. M. (۱۹۷۳). Competition and Entrepreneurship. Chicago, IL: University of Chicago Press.